

Samenvatting verkenning voedselinitiatieven in Rotterdam

**Eten ontvangen
als eerste stap naar
hulp bij armoede**

Eten ontvangen als eerste stap naar hulp bij armoede

Rotterdam kent vele organisaties die mensen in armoede eten geven. Bijvoorbeeld met een buurtmaaltijd, een krat voedsel of supermarktbonnen. Als gemeente en twee fondsen hebben we een verkenning naar deze voedselhulp gedaan. We ontdekten dat de hulp belangrijk is voor mensen met weinig geld. Maar velen maken er pas gebruik van als vrienden, familie of anderen hen daar op wijzen. Ook kennen organisaties niet altijd andere vormen van hulp in de stad. Dat is zonde, want juist de partijen die voedsel aanbieden, kunnen Rotterdammers wijzen op de steun die er nu al is. En wij denken dat vooral hiermee inwoners de oorzaken van hun armoede kunnen aanpakken.

Waarom dit onderzoek?

Als gemeente Rotterdam, Stichting De Verre Bergen en Sint Laurenfonds krijgen wij vaak de vraag of we organisaties willen helpen die voedsel aanbieden. Bijvoorbeeld door geld te geven of voor een gebouw te zorgen. Om die hulp beter te maken, wilden we eerst een paar dingen goed uitzoeken. Zo wilden we graag weten hoeveel organisaties er zijn en hoe ze verspreid zijn over de stad. Ook wilden we erachter komen hoe zij werken en of hun werk goed aansluit op de vraag die er is. Maar ook welke Rotterdammers precies te maken hebben met een tekort aan eten. We gaven Bureau Bartels opdracht om onderzoek te doen.

Bij Rotterdammers die van voedselhulp gebruik maken, komt dat vaak door iemand uit hun omgeving

Gezondere voeding is een van de doelen die werden genoemd in het onderzoek.

Wie zijn de mensen die een maaltijd moeten overslaan?

In dit onderzoek spreken we van een tekort als mensen niet genoeg geld hebben voor drie maaltijden per dag. Helaas is weinig bekend over hoeveel mensen een maaltijd overslaan. En als je in armoede leeft, hoeft dat ook niet te betekenen dat je inderdaad een maaltijd moet overslaan. Om toch wat houvast te hebben, gebruiken de onderzoekers cijfers van het CBS, een bureau van de overheid dat onderzoek doet. De cijfers laten zien dat het bij armoede in Rotterdam vooral gaat om alleenstaanden, eenoudergezinnen en huishoudens met een migratieachtergrond. Dit laatste betekent dat zij oorspronkelijk uit een ander land komen. Het gaat meestal om Rotterdammers die wonen in Feijenoord, Delfshaven, Charlois en Kralingen-Crooswijk.

Partijen die voedsel aanbieden kunnen Rotterdammers wijzen op de steun die er nog meer is

Wie helpen Rotterdammers aan eten?

In Rotterdam zijn veel organisaties die eten aanbieden. De onderzoekers hebben 50 organisaties kunnen vinden. Zij zitten op 67 plekken in de stad. Ze hebben zeventien organisaties hiervan geïnterviewd voor dit onderzoek. De organisaties bieden elk vanuit hun eigen redenen voedsel aan. De meeste organisaties bieden voedsel aan voor mensen die leven in armoede. Een aantal daarvan wil ook mensen samenbrengen met andere wijkbewoners. Bijvoorbeeld door samen te eten. Weer een kleinere groep wil het verspillen van voedsel tegengaan. Enkele organisaties willen dat mensen gezonder gaan eten en meer bewegen. Veel organisaties combineren de hierboven genoemde doelen ook.

Wat zeggen de Rotterdammers met weinig geld zelf?

De onderzoekers hebben gesproken met mensen die gebruik maken van organisaties die voedselhulp aanbieden. En ook met mensen die dat niet doen. Veel mensen die gebruik maken van de aangeboden hulp, zeggen ook nu niet altijd genoeg geld te hebben voor drie maaltijden per dag. Dat komt omdat er meer problemen spelen. Bijvoorbeeld schulden of een laag inkomen.

Vaak spelen er meer problemen. Bijvoorbeeld schulden of een laag inkomen.

Als de organisatie van wie zij voedsel ontvangen, zou stoppen, weten ze niet waar ze anders terecht kunnen. Zij maken vaak ook maar gebruik van één organisatie.

Waarom maken mensen met weinig geld geen gebruik van de voedselhulp?

Voor mensen die geen gebruik maken van de voedselhulp, speelt vaak dat ze geen organisatie kennen die hen kan helpen. Maar er zijn ook andere drempels. Bijvoorbeeld omdat ze zich schamen dat ze gebruik moeten maken van voedselhulp. Of ze verwachten niet in aanmerking te komen, vanwege de hoogte van hun inkomen of andere eisen. Soms speelt dat de reiskosten om ernaar toe te gaan te hoog zijn. Ook kunnen sommigen niet van huis vanwege hun privésituatie.

Bij Rotterdammers die uiteindelijk wel van de hulp gebruik maken, komt dat vaak door iemand uit hun omgeving. Dat kunnen familie, vrienden, kennissen of hulpverleners zijn. Dat je mensen om je heen hebt die je helpen (een sociaal netwerk), is dus belangrijk om de weg te vinden naar voedselhulp.

Wat organisaties die eten aanbieden, willen bereiken

Welke Rotterdammers bereiken de organisaties nu?

De 50 organisaties in het onderzoek bereiken samen ongeveer 6.100 huishoudens in Rotterdam.

Howe gaat het met de organisaties zelf?

De organisaties zien dat steeds meer mensen gebruik maken van hun hulp. Zij willen dan ook graag uitbreiden. Ze lopen daarbij wel tegen problemen aan. En moeten steeds opletten of zij blijvend voldoende geld ontvangen, genoeg vrijwilligers hebben, gezond en gevarieerd eten aanbieden en voldoende ruimte hebben.

Een aantal organisaties wil meer samenwerken met anderen. Op dit moment werken tien van de vijftig organisaties uit het onderzoek samen met andere partijen in voedselhulp. Maar vier organisaties werken samen met wijkteams en twee met hulporganisaties. Veel organisaties weten niets van andere organisaties die voedselhulp bieden. Ook kennen ze vaak niet genoeg andere vormen van hulp in de stad.

Wat kan voedselhulp doen?

Met het aanbieden van eten los je niet de grote problemen van armoede en schuld op. Maar het maakt het wel minder erg. En organisaties komen soms in contact met mensen die hun armoede verborgen willen houden en nog geen andere hulp ontvangen. Als gemeente en fondsen vinden wij dat contact heel belangrijk, want een groot deel van de mensen die voedselhulp krijgen, bezoekt geen andere hulpverleners. De meeste organisaties die voedselhulp bieden, zijn nog niet verbonden aan de hulp die er al is. Het is prettig als dit steeds meer gebeurt. Zo krijgen Rotterdammers niet alleen eten, maar ook hulp om de oorzaken van de armoede aan te pakken. De kracht van de organisaties in voedselhulp is dat ze goed bereikbaar zijn en dichtbij de Rotterdammers staan. Dat helpt om meer stadsgenoten te kunnen helpen.

Wat kunnen gemeenten en fondsen doen?

Als gemeente en fondsen kunnen wij helpen door organisaties voor voedselhulp meer samen te laten werken. En door deze organisaties te verbinden met andere hulp die er is voor de mensen die zij ondersteunen. Door goed samen te werken kunnen we de cirkel van armoede doorbreken. Dus niet alleen eten bieden, maar ook werken aan de oorzaken van armoede. Zodat de mensen die eten ontvangen, hun schulden kunnen aflossen of meer inkomen hebben.

Daarmee werken zowel de organisaties als wijzelf aan ons gezamenlijke doel: dat niemand in Rotterdam nog honger heeft.

Door goed samen te werken kunnen we de cirkel van armoede doorbreken

Over het onderzoek

Opdrachtgevers: Gemeente Rotterdam, Stichting de Verre Bergen, Sint Laurensfonds

Bureau dat het onderzoek deed: Bureau Bartels, Amersfoort

De tijd van het onderzoek: September t/m november 2021